

Recenzja dorobku naukowego oraz osiągnięcia naukowego w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne

Kandydat: dr n. med. Wiktor Stopyra

I. Sylwetka habilitanta

Analiza drogi zawodowej dr. n. med. Wiktora Stopyry ukazuje obraz lekarza-praktyka, który konsekwentnie buduje swoje kompetencje naukowe na solidnym fundamencie klinicznym. Kandydat jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, który ukończył w 1993 roku. Stopień doktora nauk medycznych uzyskał na macierzystej uczelni w dniu 20 maja 2010 roku, broniąc rozprawę doktorską poświęconą wpływowi filtrów światła niebieskiego w soczewkach wewnątrzgałkowych na widzenie barwne u pacjentów z pseudofakcją. Tematyka ta, łącząca optykę fizjologiczną z chirurgią zaćmy, stała się punktem wyjścia do jego późniejszych, bardziej zaawansowanych badań habilitacyjnych.

Przebieg pracy zawodowej Habilitanta jest wieloetapowy i obejmuje zarówno sektor publiczny, jak i prywatny. W latach 1993–2010 dr Stopyra związany był z 5 Wojskowym Szpitalem Klinicznym w Krakowie, gdzie przeszedł pełną ścieżkę awansu zawodowego – od lekarza stażysty, przez asystenta, aż po stanowisko ordynatora. Następnie, w latach 2010–2014, kierował Oddziałem w Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Żeromskiego w Krakowie. Obecnie, od 2012 roku, pełni funkcję konsultanta medycznego oraz głównego konsultanta dydaktyczno-naukowego w Szpitalu Okulistycznym MW-med.

Istotnym elementem profilu zawodowego Kandydata, wyróżniającym go na tle typowych karier akademickich, jest jego wieloletnia i intensywna działalność jako biegłego sądowego przy Sądzie Okręgowym w Krakowie (od 2004 roku). Uzupełnieniem kompetencji zarządczych jest ukończenie studiów podyplomowych MBA w 2022 roku. Od 2023 roku Habilitant jest również związany dydaktycznie z Akademią Nauk Stosowanych w Nowym Targu.

Z analizy przedłożonej dokumentacji nie wynika, aby Kandydat ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

II. Ocena parametryczna dorobku naukowego

Analiza bibliometryczna dorobku dr. Wiktora Stopyry, przeprowadzona w oparciu o załączoną dokumentację (bazy Scopus oraz Web of Science), wskazuje na znaczącą aktywność publikacyjną, ze szczególnym uwzględnieniem "przyspieszenia" naukowego w ostatnich latach poprzedzających złożenie wniosku.

Całkowity współczynnik oddziaływania (Impact Factor) dorobku Kandydata wynosi 41,564. Należy podkreślić, że dominująca część tej wartości została wypracowana po uzyskaniu stopnia doktora, co świadczy o ciągłym rozwoju naukowym. W kwestii punktacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) należy dokonać rozróżnienia. Na podstawie szczegółowego zsumowania poszczególnych pozycji zawartych w wykazie bibliometrycznym, łączna wartość dorobku Kandydata wynosi ok. 1698 punktów. Składa się na to 450 punktów za cykl osiągnięcia habilitacyjnego oraz 1248 punktów za pozostałą działalność publikacyjną. W Autoreferacie przytoczona jest liczba 1246 punktów (a w podsumowaniu bibliotecznym 1218 punktów). Wartości te odnoszą się do dorobku pomniejszonego o główne osiągnięcie habilitacyjne. Rzeczywista, całkowita aktywność publikacyjna Habilitanta jest zatem wyższa niż sugerowałaby to pobieżna lektura podsumowań.

Wskaźniki recepcji prac Kandydata przez środowisko międzynarodowe są satysfakcjonujące dla dyscypliny zabiegowej. Według bazy Scopus prace dr. Stopyry były cytowane 175 razy (z czego 119 to cytowania bez autocytowań). Baza Web of Science Core Collection odnotowuje 112 cytowań (94 bez autocytowań). Indeks Hirscha, będący syntetycznym miernikiem wydajności i wpływu naukowego, wynosi 9 według bazy Scopus oraz 7 według Web of Science. Wartości te pozycjonują Kandydata jako aktywnego uczestnika międzynarodowego dyskursu naukowego w swojej wąskiej specjalizacji.

III. Analiza dorobku publikacyjnego (poza osiągnięciem głównym)

Dorobek naukowy dr. Stopyry, wykraczający poza cykl habilitacyjny, jest zróżnicowany tematycznie, lecz spójny z jego praktyką kliniczną. Składa się na niego łącznie 34 artykułów (16 oryginalnych i 18 poglądowych) oraz autorstwo rozdziałów w monografiach.

Można wyróżnić trzy główne nurty badawcze w dorobku Kandydata:

1. Orzecznictwo i aspekty prawne w okulistyce: Jest to unikalny i niezwykle cenny obszar działalności Habilitanta. Dr Stopyra jest niekwestionowanym autorytetem w tej dziedzinie, co potwierdza autorstwo wielokrotnie wznawianego podręcznika „Orzecznictwo Okulistyczne” (cztery wydania) oraz monografii „Badanie okulistyczne w Medycynie Pracy”. Jego publikacje dotyczące standardów widzenia dla kierowców i służb mundurowych mają istotny walor społeczny i legislacyjny.
2. Choroby powierzchni oka: Kandydat prowadził badania nad skutecznością nanoemulsji kationowych oraz kwasu alfa-liponowego w terapii zespołu suchego oka (DED), co dokumentują prace publikowane m.in. w *Investigative Ophthalmology & Visual Science*.
3. Fizjologia widzenia: Kontynuując wątki z doktoratu, Habilitant analizował wpływ chorób metabolicznych (cukrzyca) oraz interwencji chirurgicznych na percepcję barw.

Charakterystyczną cechą tego dorobku jest jego wysoki poziom praktyczności – badane zagadnienia wynikają wprost z problemów i dylematów pojawiających się w codziennej praktyce lekarskiej, zarówno w gabinecie, jak i na sali operacyjnej.

IV. Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Jako podstawę postępowania habilitacyjnego Kandydat wskazał jednotematyczny cykl pięciu publikacji pod zbiorczym tytułem: „Analiza dokładności metod kalkulacji mocy soczewki wewnątrzgałkowej w oczach o niestandardowej długości osiowej”.

Artykuły wchodzące w skład cyklu zostały opublikowane w latach 2023–2025 w renomowanych czasopismach okulistycznych, takich jak *American Journal of Ophthalmology*, *Asia-Pacific Journal of Ophthalmology*, *Canadian Journal of Ophthalmology*, *Ophthalmology and Therapy* oraz *Saudi Journal of Ophthalmology*. Łączny Impact Factor cyklu wynosi 15,0, a punktacja ministerialna to 450 punktów.

Dokonując analizy merytorycznej w oparciu o treść publikacji należy zaznaczyć, że współczesna chirurgia zaćmy stopniowo staje się również chirurgią refrakcyjną, a oczekiwania pacjentów względem pełnej niezależności od okularów po zabiegu stale rosną. Głównym wyzwaniem pozostaje precyzyjna kalkulacja mocy wszczepianej soczewki (IOL) w oczach o nietypowej budowie anatomicznej. Osiągnięcie dr. Stopyry stanowi kompleksową odpowiedź na ten problem kliniczny.

Habilitant w sposób systematyczny przeanalizował skuteczność różnych generacji wzorów kalkulacyjnych – od klasycznych formuł opartych na optyce geometrycznej (np. SRK/T), po najnowsze algorytmy wykorzystujące sztuczną inteligencję (AI) i Big Data (m.in. Hill-RBF 3.0, Kane, Pearl-DGS).

Wartość naukowa cyklu opiera się na kilku kluczowych elementach:

1. Kompletność analizy: Badania objęły pełne spektrum długości osiowych gałki ocznej – od oczu krótkich (nadwzrocznych, AL < 22 mm), przez średnio-długie i długie, aż po oczy ekstremalnie długie (AL > 30 mm), które stanowią największe wyzwanie dla chirurga.
2. Grupa badawcza: Kandydat wypełnił istotną lukę w literaturze światowej, koncentrując się na populacji kaukaskiej. Dotychczasowa wiedza na temat kalkulacji IOL w wysokiej krótkowzroczności opierała się głównie na danych z populacji azjatyckich, co mogło wprowadzać błędy systematyczne przy ekstrapolacji wyników na pacjentów europejskich.
3. Wnioski aplikacyjne: Badania wykazały, że w oczach ekstremalnie długich bezwzględna przewagę zyskują formuły oparte na sztucznej inteligencji (Hill-RBF 3.0, Kane). Z kolei w oczach "jedynie" długich (26.0–29.99 mm), starsze formuły, takie jak SRK/T, wciąż oferują zaskakująco wysoką precyzję, co ma istotne znaczenie ekonomiczne i organizacyjne w ośrodkach o ograniczonym dostępie do najnowszych technologii.

Rola Kandydata we wszystkich pracach cyklu jest wiodąca i kluczowa. W czterech z pięciu publikacji deklaruje on 90-procentowy udział, obejmujący koncepcję badania, gromadzenie i analizę danych oraz przygotowanie manuskryptu. Świadczy to o jego pełnej samodzielności naukowej.

V. Pozostała Aktywność: Dydaktyka, Organizacja i Popularyzacja

Aktywność dydaktyczna dr. Stopyry wykracza poza standardowe ramy akademickie. Oprócz prowadzenia zajęć ze studentami (Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu), Kandydat jest cenionym edukatorem w środowisku lekarskim. Prowadzi liczne kursy doskonalące z zakresu orzecznictwa okulistycznego, dzieląc się swoją unikalną wiedzą ekspercką.

Na szczególną uwagę zasługuje niezwykła aktywność recenzencka Kandydata. Wykonanie ponad 114 recenzji dla czasopism o zasięgu międzynarodowym (w tym tak prestiżowych jak *Investigative Ophthalmology & Visual Science* czy *Scientific Reports*) jest dowodem dużego zaufania, jakim darzy go środowisko naukowe, oraz jego głębokiej wiedzy merytorycznej.

Dr Stopyra aktywnie uczestniczy w życiu naukowym, prezentując wyniki swoich badań na najważniejszych kongresach światowych (m.in. ESCRS, ASCRS, AAO, WOC, SOE, EVER). Jego współpraca z międzynarodowymi autorytetami w dziedzinie biometrii okulistycznej

(takimi jak dr Voytsekhivskyy czy dr Cooke) potwierdza, że jego dorobek jest rozpoznawalny i ceniony poza granicami kraju.

VI. Wnioski końcowe

Oceniając całokształt dorobku naukowego dr. n. med. Wiktora Stopyry, należy stwierdzić, że jest to dorobek dojrzały, spójny i posiadający wysoką wartość aplikacyjną. Kandydat z sukcesem łączy wieloletnie doświadczenie kliniczne i biegłość w procedurach medyczno-prawnych z nowoczesną działalnością badawczą, wykorzystującą zaawansowane metody statystyczne i algorytmy sztucznej inteligencji.

Główne osiągnięcie habilitacyjne stanowi istotny wkład w rozwój nowoczesnej chirurgii zaćmy, dostarczając dowodów naukowych niezbędnych do optymalizacji wyników refrakcyjnych u pacjentów z niestandardową anatomią gałki ocznej. Wysokie wskaźniki bibliometryczne, zwłaszcza w okresie ostatnich trzech lat, świadczą o dużej dynamice rozwoju naukowego Kandydata.

Jedynie uwagi krytyczne mogłyby dotyczyć relatywnie długiego okresu pomiędzy uzyskaniem doktoratu a otwarciem przewodu habilitacyjnego, jednakże intensywność prac badawczych w ostatnim okresie oraz jakość opublikowanych wyników w pełni rekompensują ten czas.

Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzam, że dr n. med. Wiktor Stopyra spełnia wymogi określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W związku z tym, przedstawiam Radzie Dyscypliny **pozytywną** rekomendację w sprawie nadania dr. Wiktorowi Stopyrze stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne.

Poznań, 02.01.2026

prof. dr hab. n. med. Marcin Stopa

